

Natura hindamise eelhindamine: otsustaja otsused.

2016 uuring (SEI-Tallinn ja KÕK)

Mida me uurisime?

Kas, kuivõrd ning millistest kriteeriumitest lähtuvalt on otsustajad põhjendanud KMH/KSH¹ ja selle osana Natura hindamise algatamist või algatamata jätmist.

Mis me teada saime?

- ✓ Võrreldes varasema samase uuringuga 2005-2009.a. kohta² on **Natura eelhindamiste arv kasvanud üle kolme korra - 18%-lt 57%-ni.**
- ✓ Eelhindamiste sisuline kvaliteet ei ole paranenud. Argumendid mõju hindamisest loobumiseks on pealiskaudsed.
- ✓ Mõnes KMH/KSH eelhinnangu otsuses ei peetud mõju **Natura-alale oluliseks** olukorras, kui tegevusi plaaniti Natura-ala läheduses. Enamasti oli põhjalikum eelhinnang jäetud koostamata juhtumitel, mil tegevuskoht jäi otsustaja arvates lähimast Natura 2000 võrgustiku alast suhteliselt kaugemale.
- ✓ KMH või KSH algatamata jätmisel tuuakse mõju Natura 2000 võrgustiku aladele eelhinnangutes eraldi välja. Samas ei tähenda mingile küsimusele eraldi alapunkti pühendumine, et mõjusid oleks ka sisulisest aspektist nõuetekohaselt hinnatud.
- ✓ Lähima Natura 2000 ala kaugust plaanitavast tegevusest ei ole sageli välja toodud. Sageli selgitati, et planeeringualal ja selle lõõjualas ei asu Natura 2000 võrgustiku alasid. Tihti sellise üldsõnalise väitega ka võimalike mõjude osas piirduti.

Argumendid KMH/KSH algatamiseks

KMH algatatakse §6, lg 1 alusel, kuid mitte mõju tõttu Natura-alale, hinnang „mõju Natura alale puudub.“ (selgitusteta)

Tegevus toimub Natura-alal (nt Väinamere Natura-alal, Lahemaa Natura-alal, Ahja looduslal).

Kavandatav tegevuskoht asub kaitsealade (ja Natura 2000 võrgustiku ala) vahetus läheduses ning kavandatav tegevus mõjutab eeldatavalt oluliselt kaitsealasid ja Natura 2000 võrgustiku alasid.

Tegevus piirneb Natura-alaga.

¹ Keskkonnamõjude hindamine/keskkonnamõjude strateegiline hindamine

² Peterson, Kose, Uustal, 2010

- ✓ **Mõjude territoriaalset ulatust ei kirjeldata piisava täpsusega.** See oli läbiv puudujääk kõigis analüüsitud otsustes ja eelhinnangutes. Kirjeldused olid üldsõnalised, nagu näiteks "Natura 2000 võrgustiku alad jäävad piisavasse kaugusesse."
- ✓ **Mõjutatavaid alasid ei kirjeldata piisava täpsusega.** Korrektne eelhinnang peaks aga lisaks ala kui terviku kaitse-eesmärkidele loetlema ja kirjeldama eraldi vaid neid liike ja elupaigatüüpe, mis võivad jääda kavandatud tegevuse mõjualasse. Seda ühegi otsuse puhul ei tehtud.
- ✓ **Mõju olulise hindamisel viidatakse piinormidele kui otsustuskriteeriumile.** Täiemahulise hindamise algatamise üle otsustamisel tuleb aluseks võtta konkreetsed kaitse-eesmärgid ning võimalik mõju neile. Keskkonna kvaliteedi piirväärtused on seatud lähtudes inimese tervise seisukohast ega ole sobilikud hindamaks tegevuse mõju kaitsealustele liikidele või elupaikadele.
- ✓ **Eelhindamisel arvestatakse võimalike leevendusmeetmetega.** Leevendusmeetmete arvestamine eelhindamise etapis ei ole korrektne. Juhul, kui projektil võiks täiendavate leevendusmeetmeteta olla negatiivne mõju ala kaitse-eesmärkidele, tuleks läbi viia täiemahuline hindamine, Eestis kehtiva õiguse kohaselt KMH või KSH. Vaid sellisel juhul on võimalik tagada, et tegevuse võimalikud mõjud selgitatakse põhjalikult välja ning tagatakse loodus- ja linnudirektiivide eesmärkide saavutamine.

Lisainfo

Analüüs "**Natura hindamise eelhindamine: otsustaja otsused**" juhtuminäidetega ning soovitustega olukorra parandamiseks.

KÕKi fookusteema **Looduskaitse - Natura2000 võrgustiku alade kaitse.**

Argumendid KMH/KSH algatamata jätmiseks

Tegevus ei asu Natura alal ega piirne sellega.

Kavandatava... /tegevusega/ ei mõjutata kaitsealasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid.

Mäeeraldise teenindusmaal ega karjääri mõjupiirkonnas ei ole Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitsealuseid loodusobjekte.

Kavandatav tegevuskoht ei asu kaitsealadel ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega ei mõjutata kaitsealasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid.